

Rahvusvaheline ja riikidevaheline koostöö

Õpitulemused:

Kursuse lõpul õpilane:

1. Mõistab regionaalse koostöö põhimõtteid ja toimimist ning oskab leida lisamaterjale õpetamiseks ja õppimiseks;
2. teab Euroopa Liidu rahvusvaheliste suhete põhialuseid.

Õppesisu

Euroopa Liit ja maailm. Tutvustatakse Euroopa Liidu suhteid teiste riikidega. Tutvustatakse naabruspoliitikat ning koostöömehhanisme. Antakse juhised samal teemal materjalide leidmiseks.

Euroopa Liit ja naabrid. Ülevaade Euroopa Liidu regionaalsest koostööst, erinevatest regioonidest Euroopa Liidus.

Õppematerjalid

õppematerjalide loetelu täieneb riigihanke pakkumuse raames loodud materjalidega ja pedagoogide täiendkoolituse raames loodud materjalidega. Samuti on võimalik siia lisada enda poolt loodud materjal, saates vastavasisulise soovi aadressile riigiteadused@tlu.ee.

Böhm, Wolfgang; Lahodinsky, Otmar & Bahovski, Erkki (2008): **Euroopa Liit Sinu jaoks: Nii toimib Euroopa Liit**. Ilo

- Peatükk 2.4. Regionaalpoliitika - abi vähemarenenud piirkondadele, sh näide Euroopa Liidu regionaalabist
- Peatükk 2.7. Välis- ja julgeolekupoliitika, sh näide kuidas Euroopa Liit osaleb rahvusvaheliste konfliktide lahendamises

Angelova, Irina; Bukovska, Sandra; Daga-Krümina, Evi; Eskla, Annely; Falka, Sandra; Gobinš, Andris; Haljasorg, Heiki; Irbite, Ingüna; Jevgrafova, Zinaida; Maasik, Virve; Multer, Piret; Ozols, Rolands; Rubene, Zanda; Sproge, Ieva; Stavicka, Anna ja Valdmaa, Sulev **Avastusretk Euroopasse: Poliitilise hariduse käsiraamat**. AS Nordik Lettland

- Tööleht 3.2. Euroopa Liit maailmas
- Tööleht 3.3. Konsensuse loomine

[12 lugu Euroopa Liidust](#)

- [11. lugu - Euroopa Liit rahvusvahelisel areenil](#)

Euroopa Liidu välissuhted

Euroopa Liidu (EL) välissuhted on oluline küsimus, sest maailm muutub aina pisemaks ning kõik, mis mujal toimub, mõjutab ka ELi. Välissuhete ülevaate puhul on oluline pidada silmas seda, mis on paberil kirjas ning mis on reaalsed suhted erinevate piirkondadega, sest mõlemad mõjutavad üksteist ja seeläbi ka meid.

Eraldiseisvad konspektid õpetajale teema õpetamise toetamiseks:

1. [Euroopa Liidu ühine välispoliitika aastal 2011](#)
2. [Euroopa Liidu suhted suurriikidega](#)
Suhted Ameerika Ühendriikide, Hiina, India ja Vene Föderatsiooniga
3. [Euroopa Liit ja naabrid](#)
Idapartnerlus, Vahemere koostöö ja Musta mere sünergia
4. [Euroopa Liit ja teised riigid ning organisatsioonid](#)

Arutelüküsimused:

- Millised oleks kasud/probleemid ühise välispoliitika rakendamisel?
- Millised piirkonnad/riigid maailmas võiksid olla Euroopa jaoks prioriteetidid?
- Kuidas sellesse kõigesse peaks suhtuma Eesti?

Lisamaterjalid:

- [Ülevaade Euroopa Liidu välispoliitikast](#)
- [Ühise välis- ja julgeolekupiitika ülevaade \(2009\)](#)
- [Hea diagramm EL ja teiste Euroopa organisatsioonide kohta \(kes kuulub kuhu\)](#)

Õppematerjal terviktekstina [eesti keeles](#) ja [vene keeles](#).

Venekeelseid õppematerjale veel [välispoliitika](#) ja [naabruspoliitika](#) kohta.

Regionaalne koostöö Euroopa Liidus

Regionaalne areng on Euroopa Liidu jaoks üks olulisemaid teemasid. Idee oli väga lihtne - vaesed riigid tuleb aidata samale järjele rikkamatega. Hiljem on läbi erinevate programmide ja fondide aidatud riikide hulka on jõudnud mitmed uued liikmed ja ka mitmed riigid väljasool liitu. Peamine eesmärk on, et kõik Euroopa Liidu riigid oleks enam-vähem samal tasemel ning ka nende riikide sees oleks ebavõrdsus maa ja linna vahel väike.

Õpetajale teema õpetamise toetamiseks loodud konspekt keskendub järgmistele teemadele:

1. Regionaalne koostöö Euroopa Liidus
2. Fondid ja muud olulised lühendid
3. Näited regionaalsest koostööst - Läänemeri ja Vahemeri

Õppematerjal terviktekstina [eesti keeles](#).

Õppematerjal [vene keeles](#).

Lisamaterjalid:

- [Territoriaalne koostöö, INTERREG jt programmid](#)
- [Läänemere strateegia](#)